

ALGEMENE INHOUD

DEEL I. PREVENTIE EN OPVOLGING	17
1. Inleiding	17
2. Terminologie	18
2.1. Preventie	18
2.2. Incident	18
2.3. Ongeval	19
2.4. Bijna-ongeval.....	20
2.5. Arbeidsongeval.....	20
2.6. Veiligheid	20
2.7. Kengetallen i.v.m. <i>arbeidsongevallen: frequentie- en ernstgraad</i>	21
3. Statistieken	21
3.1. Bronnen van statistieken	21
3.2. Enkele cijfers.....	23
4. Wetgeving	23
4.1. Relevante wetgeving	23
4.2. Algemene verplichtingen.....	24
4.3. Specifieke verplichtingen bij ernstige arbeidsongevallen	25
4.3.1. Definitie van het begrip “ernstig arbeidsongeval”	25
4.3.2. Verplichtingen van de werkgever in geval van ernstig arbeidsongeval.....	28
4.3.3. Bijzondere gevallen.....	34
5. Basisprincipes/modellen.....	36
5.1. Inleiding	36
5.2. MUOPO	37
5.3. Dominotheorie – sequentiële causaliteit	39
5.4. Multicausaliteit	45
5.5. Model van een incident	47
5.6. Ongevalonderzoek en de Deming-cirkel.....	48
6. Ongevalonderzoek	49
6.1. Waarom: doel en voordelen	49

6.2.	Welke incidenten komen in aanmerking voor onderzoek?.....	50
6.3.	Wie?.....	53
6.4.	Wanneer?.....	55
6.5.	Een onderzoek uit de praktijk: perceptie van kaderleden.....	56
6.6.	Structureel: vastleggen van een procedure.....	58
	6.6.1. Onderdelen van een procedure.....	58
	6.6.2. Bijzonder geval van werksituaties waarbij meerdere werkgevers betrokken zijn.....	60
7.	En toen was het geen oefening meer ...	62
7.1.	De eerste reactie.....	62
	7.1.1. EHBO/verzorging.....	62
	7.1.2. Bewarende maatregelen.....	62
7.2.	Interne melding.....	63
	7.2.1. Wat melden.....	63
	7.2.2. Hoe melden.....	64
	7.2.3. Waarom medewerkers niet melden.....	65
7.3.	Aangifte.....	67
	7.3.1. Wie moet aangeven?.....	67
	7.3.2. Wat aangeven?.....	68
	7.3.3. Hoe aangeven?.....	68
	7.3.4. Wanneer aangeven?.....	68
	7.3.5. Aan wie aangeven?.....	68
	7.3.6. Wat als de werkgever weigert aangifte te doen of nalatig is?.....	69
	7.3.7. Wat als de werkgever niet verzekerd zou zijn?..	69
8.	De stappen in het ongevalonderzoek.....	70
8.1.	Inleiding.....	70
8.2.	Definiëren van een eindgebeurtenis.....	70
8.3.	Feiten verzamelen.....	71
	8.3.1. Principes.....	71
	8.3.2. Verloop.....	72
	8.3.3. Hoe ver gaan in het verzamelen van feiten?.....	73
	8.3.4. Aanpak.....	74

8.4.	Feiten rangschikken	77
8.4.1.	MUOPO	77
8.4.2.	Feitenboom	80
8.4.3.	Verband feitenboom-dominomodel	85
8.4.4.	Statistieken	85
8.5.	Preventiedoelen selecteren	88
8.5.1.	Na elke ongevalsanalyse	88
8.5.2.	Na analyse van meerdere ongevallen	89
8.6.	Mogelijke preventiemaatregelen bedenken	90
8.6.1.	Basis: de preventiehiërarchie	90
8.6.2.	Toelichting bij de preventiehiërarchie	92
8.6.3.	Correct beschrijven van maatregelen	98
8.7.	Rapporteren	99
9.	Actie na onderzoek	101
9.1.	Beslissingen	101
9.2.	Inplannen preventiemaatregelen in het DRBS	104
9.3.	Aanvulling van het omstandig verslag	104
9.4.	Opvolging van de preventiemaatregelen	105
9.5.	Opvolging van de kwaliteit van het onderzoek	105
10.	Samenvatting	106
11.	Conclusie	107
12.	Bibliografie	107
Bijlage 1.	Statistieken van arbeidsongevallen in de privésector – 2017-2018 (bron: jaarverslag Fe- dri)	109
Bijlage 2.	Welzijnswet, hoofdstuk XIbis	115
Bijlage 3.	Codex, uittreksel	119
Bijlage 4.	Praktische aanpak van de samenwerking tussen uitzendbureau en inlener bij de behandeling van een (ernstig) arbeidsongeval	124
Bijlage 5.	Formulier voor melding/onderzoek van ongevallen volgens het dominomodel	126
Bijlage 6.	Formulier voor melding/onderzoek van ongevallen volgens de MUOPO-structuur	127

Bijlage 7. Aandachtspuntenlijst voor het verzamelen van feiten, gebaseerd op MUOPO	129
Bijlage 8. Formulier voor het rangschikken van feiten volgens MUOPO (visgraatdiagram)	131
DEEL II. RECHTSPRAAK ARBEIDSONGEVALLEN.....	135
1. Personeel toepassingsgebied van de arbeidsongevallenreglementering.....	136
1.1. Aanwezigheid van een arbeidsovereenkomst – bestaansvoorwaarden – test voorafgaand aan de aanwerving	136
1.2. Aanwezigheid van een arbeidsovereenkomst – cursist die een individuele beroepsopleiding volgt	137
2. Begrip “ongeval”	140
2.1. Plotselinge gebeurtenis – letsel na vaccinatie.....	141
2.2. Plotselinge gebeurtenis – duur	142
2.3. Plotselinge gebeurtenis – stress.....	143
2.4. Plotselinge gebeurtenis – stress.....	144
2.5. Plotselinge gebeurtenis – discussie op het werk – posttraumatisch stresssyndroom	146
2.6. Plotselinge gebeurtenis – gewone en normale uitoefening van de dagtaak – deelname aan een oefening in een politieschool	147
2.7. Plotselinge gebeurtenis – gewone en normale uitvoering van de dagtaak – verbale agressie/posttraumatisch stresssyndroom.....	148
2.8. Plotselinge gebeurtenis – gewone en normale uitvoering van de dagtaak – uitwringen van een dweil	150
3. Begrip “arbeidsongeval”, d.w.z. ongeval tijdens en door het feit van de uitvoering van de arbeidsovereenkomst.....	150
3.1. Ongeval overkomen in dronken toestand	151
3.2. Ongeval tijdens de middagpauze – arbeidsongeval of arbeidswegongeval.....	152
3.3. Ongeval ingevolge epileptische aanval	154
3.4. Ongeval overkomen tijdens een buitenlandse missie en in dronken toestand.....	155
3.5. Ongeval tijdens een sportwedstrijd.....	157

3.6.	Ongeval tijdens doorbrengen van nacht op een bouwplaats	159
4.	Ongeval op de weg naar en van het werk.....	160
4.1.	Onderbreking van de arbeidsweg – niet-belangrijke omweg – wettige reden	161
4.2.	Normaal traject van de arbeidsplaats naar de verblijfplaats – op de arbeidsplaats blijven voor een klus met persoonlijke doeleinden	162
4.3.	Normaal traject van de arbeidsplaats naar de verblijfplaats – belangrijke onderbreking	163
4.4.	Normaal traject van de arbeidsplaats naar de verblijfplaats – belangrijke onderbreking	164
5.	Uitsluiting wegens opzettelijke fout van het slachtoffer	166
5.1.	Zelfmoordpoging.....	166
5.2.	Zelfmoord.....	168
6.	Burgerlijke aansprakelijkheid	168
6.1.	Burgerlijke aansprakelijkheid architect.....	170
6.2.	Burgerlijke aansprakelijkheid gebruiker – terbeschikkingstelling	172
6.3.	Burgerlijke aansprakelijkheid gebruiker – terbeschikkingstelling	174
6.4.	Burgerlijke immuniteit werkgever – terbeschikkingstelling – burgerlijke immuniteit werknemer – artikel 18 Arbeidsovereenkomstenwet.....	176
6.5.	Burgerlijke immuniteit werkgever – verboden terbeschikkingstelling	178
6.6.	Burgerlijke immuniteit lasthebber van de werkgever – terbeschikkingstelling	180
6.7.	Burgerlijke immuniteit lasthebber van de werkgever – terbeschikkingstelling	181
6.8.	Burgerlijke immuniteit werkgever – verlies van burgerlijke immuniteit bij zwaarwichtige overtreding van de welzijnsreglementering	182
6.9.	Burgerlijke immuniteit – verlies van burgerlijke immuniteit bij zwaarwichtige overtreding van de welzijnsreglementering	184

6.10. Burgerlijke immuniteit werkgever – onmogelijkheid voor derden om regres uit te oefenen tegen de werkgever ten belope van zijn aandeel in de aansprakelijkheid	185
7. Strafrechtelijke verantwoordelijkheid	187
7.1. Strafrechtelijke verantwoordelijkheid werkgever versus leden hiërarchische lijn.....	189
7.2. Strafrechtelijke verantwoordelijkheid werkgever versus eigen verantwoordelijkheid werknemer	190
7.3. Strafrechtelijke verantwoordelijkheid rechtspersonen en werfleider als natuurlijke persoon	191
7.4. Strafrechtelijke verantwoordelijkheid van afgevaardigd bestuurder.....	193
7.5. Strafrechtelijke verantwoordelijkheid rechtspersoon en leden van de hiërarchische lijn.....	195
7.6. Strafrechtelijke verantwoordelijkheid rechtspersoon en zaakvoerster, begrip “lasthebber” in het sociaal strafrecht.....	197
7.7. Strafrechtelijke verantwoordelijkheid van de havenwerkgever en de erkende werkgeversorganisatie	199
Alfabetisch trefwoordenregister.....	205